

WYMAGANIA EDUKACYJNE z edukacji dla bezpieczeństwa dla klasy 8 szkoły podstawowej

Uwagi dotyczące oceniania na każdym poziomie wymagań: aby uzyskać kolejną, wyższą ocenę, uczeń musi opanować zasób wiedzy i umiejętności z poprzedniego poziomu

Dział / Temat	Wymagania na poszczególne oceny				
	Dopuszczająca [2] Uczeń:	Dostateczna [3] Uczeń:	Dobra [4] Uczeń:	Bardzo dobra [5] Uczeń:	Celująca [6] Uczeń:
I. BEZPIECZEŃSTWO PAŃSTWA					
1. Bezpieczny obywatel, bezpieczny naród, bezpieczne państwo	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje bezpieczeństwo jako stan i jako proces – wymienia podmioty odpowiadające za bezpieczeństwo kraju i jego obywateli 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia rodzaje bezpieczeństwa 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia rodzaje i dziedziny bezpieczeństwa państwa 	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcia ochrony i obrony narodowej 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia misję Sił Zbrojnych RP, ich rolę, podstawowe zadania w systemie obronności państwa oraz strukturę i uzbrojenie
2. Bezpieczeństwo Polski w stosunkach międzynarodowych	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje geopolityczne położenie Polski – omawia wybrane aspekty tego położenia dla bezpieczeństwa narodowego 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa we współczesnym świecie 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski – potrafi podać przykłady misji pokojowych w których brali udział Polacy 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przykłady polskiej aktywności na rzecz zachowania bezpieczeństwa (w ONZ, OBWE, NATO) – wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa Polski 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia historyczną ewolucję modelu bezpieczeństwa Polski – potrafi omówić najważniejsze cele głównych organizacji międzynarodowych do których należy Polska

II. POSTĘPOWANIE W SYTUACJACH ZAGROŻEŃ

<p>3. Źródła zagrożeń</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń – wymienia numery alarmowe w Polsce i przypisuje je odpowiednim służbom 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia sposoby przeciwdziałania zagrożeniom 	<ul style="list-style-type: none"> – dokonuje podziału zagrożeń ze względu na źródło ich pochodzenia 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia podmioty działające na rzecz zwalczania skutków zagrożeń i tworzące system ratownictwa w Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> – poszczególnym podmiotom ratowniczym przypisuje odpowiednie zadania
<p>4. Ostrzeżenie o zagrożeniach i alarmowanie</p>	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia sygnały alarmowe – omawia sposób ogłaszania i odwołania alarmów 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia rodzaje komunikatów ostrzegawczych – wymienia środki alarmowe podstawowe i zastępcze 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia sposoby przeciwdziałania panice 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sposób zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu lub wydaniu komunikatu ostrzegawczego 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje działanie i zadania systemu wykrywania skażeń i alarmowania
<p>5. Ewakuacja</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia termin „ewakuacja” i omawia jej znaczenie – rozpoznaje znaki ewakuacyjne i informacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sposób zachowania się podczas ewakuacji z budynku 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia znaczenie przeciwdziałania panice i podporządkowania się poleceniom służb ratowniczych – omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sposób zaopatrywania w wodę i żywność podczas ewakuacji – rozróżnia rodzaje i stopnie ewakuacji 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia szkolną instrukcję ewakuacji
<p>6. Zagrożenia pożarowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> – rozpoznaje znaki ochrony przeciwpożarowej 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia główne przyczyny pożarów – opisuje zasady postępowania po dostrzeżeniu pożaru 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i jego rozmieszczenie np. w szkole 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jak gasić zarzewie ognia i odzież płonąca na człowieku – wie jak się zachować podczas zapalenia oleju na patelni 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sposób obsługi gaśnic i hydrantu wewnętrznego

<p>7. Zagrożenia powodziowe</p>	<p>– wymienia główne przyczyny powodzi i potrafi je opisać</p>	<p>– wymienia zadania państwa w zakresie ochrony przeciwpowodziowej – wyjaśnia, jak należy się zachowywać w czasie powodzi – wymienia na czym polega ochrona przeciwpowodziowa</p>	<p>– planuje niezbędne zapasy, które powinien zgromadzić dla swojej rodziny, aby przetrwać kilka dni w sytuacji kryzysowej – uzasadnia bezwzględny nakaz stosowania się do poleceń służb ratowniczych i sanitarnych w czasie powodzi – wie co należy zrobić w czasie ewakuacji</p>	<p>– opisuje zasady postępowania po opadnięciu wód powodziowych</p>	<p>- omawia pojęcie: stan ostrzegawczy, stan alarmowy, dekontaminacja, pogotowie przeciwpowodziowe, alarm powodziowy</p>
<p>8. Ekstremalne warunki pogodowe</p>	<p>– wymienia pogodowe zagrożenia dla bezpieczeństwa człowieka</p>	<p>– omawia sposoby ochrony przed niszczącymi skutkami upałów, wichury i gwałtownych burz</p>	<p>– opisuje praktyczne sposoby przeciwdziałania zagrożeniom podczas intensywnych opadów śniegu oraz ekstremalnie niskich temperatur</p>	<p>– potrafi scharakteryzować zagrożenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ●intensywnych opadów śniegu ●ekstremalnie niskich temperatur ●upałów ●wichur ●gwałtownych burz 	<p>– potrafi scharakteryzować zasady postępowania podczas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ●intensywnych opadów śniegu ●ekstremalnie niskich temperatur ●upałów ●wichur ●gwałtownych burz

<p>9. Wypadki i katastrofy komunikacyjne. Uwolnienie niebezpiecznych substancji chemicznych</p>	<p>– wymienia główne przyczyny wypadków komunikacyjnych</p>	<p>– opisuje zasady zachowania się po uwolnieniu substancji toksycznych – opisuje zagrożenia towarzyszące wypadkom</p>	<p>– omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanym, ratownikowi, osobom postronnym na miejscu zdarzenia – wymienia czynności, które należy wykonać, aby ocenić sytuację na miejscu zdarzenia, i stosuje tę wiedzę w praktyce</p>	<p>– opisuje zasady kodowania informacji na tablicach ADR – omawia podstawowe zasady postępowania ratownika w miejscu zdarzenia (wypadek komunikacyjny) – wyjaśnia znaczenie terminów, kolizja, katastrofa, wypadek</p>	<p>– omawia sposób funkcjonowania systemu segregacji rannych TRIAGE</p>
<p>10, Zagrożenia terrorystyczne</p>	<p>– definiuje pojęcie terroryzm – wyjaśnia konieczność powiadamiania służb porządkowych (policji, straży miejskiej) o podejrzenie zachowujących się osobach lub podejrzanych przedmiotach zauważonych w miejscach publicznych</p>	<p>– opisuje zasady zachowania się na wypadek: ● strzelaniny ● znalezienia się w sytuacji zakładniczej</p>	<p>– opisuje zasady zachowania się na wypadek: ● ataku bombowego ● ataku gazowego ● otrzymania podejrzanej przesyłki</p>	<p>– wymienia najczęstsze akty terroru – zna główne przyczyny terroryzmu</p>	<p>– omawia genezę i formy współczesnych aktów terroru</p>

11. Próbna ewakuacja	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia ogólne zasady postępowania po ogłoszeniu ewakuacji - rozpoznaje znaki ewakuacyjne, informacyjne i ochrony przeciwpożarowej 	<ul style="list-style-type: none"> - prawidłowo wykonuje nakazane czynności 	<ul style="list-style-type: none"> - zachowuje spokój i opanowanie 	<ul style="list-style-type: none"> - wykazuje troskę o bezpieczeństwo własne i innych osób 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia treść szkolnej instrukcji ewakuacji
III. PODSTAWY PIERWSZEJ POMOCY					
12. Podstawowe wiadomości z zakresu pierwszej pomocy	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia termin „pierwsza pomoc” - określa prawny i moralny obowiązek niesienia pomocy poszkodowanym 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia pojęcie „stan nagłego zagrożenia zdrowotnego” - wyjaśnia znaczenie czasu podczas udzielania pierwszej pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia - zna główne stany nagłego zagrożenia zdrowotnego 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia rolę układów: krążenia, nerwowego, oddechowego w utrzymaniu podstawowych funkcji życiowych 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia różnice pomiędzy nr 112 a 999, 998, 997 - prawidłowo wskazuje i uzasadnia Triage, podaje przykłady - formułuje złożony opis zdarzenia oraz wskazuje prawidłowy przebieg postępowania na miejscu zdarzenia
13. Postępowanie w miejscu zdarzenia	<ul style="list-style-type: none"> - demonstruje bezpieczny sposób zdejmowania rękawiczek jednorazowych - podaje numery alarmowe wraz z ich prawidłowym przyporządkowaniem 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie konstruuje komunikat wzywający pomoc fachową - wskazuje sposób zabezpieczenia się ratownika w kontakcie z poszkodowanym 	<ul style="list-style-type: none"> - podaje przykład aplikacji na telefon pomocnej w udzielaniu pierwszej pomocy - opisuje wybrane sposoby transportu osób przytomnych i nieprzytomnych 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia czynności, które na miejscu zdarzenia należy podjąć w trosce o bezpieczeństwo: świadka, ratownika, poszkodowanych, miejsca zdarzenia i pozostałych osób 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia różnice pomiędzy nr 112 a 999, 998, 997 - prawidłowo wskazuje i uzasadnia Triage, podaje przykłady - formułuje złożony opis zdarzenia oraz wskazuje prawidłowy

					przebieg postępowania na miejscu zdarzenia
14. Pomoc osobie nieprzytomnej	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcie „nagle zatrzymanie krążenia” – ocenia stan świadomości poszkodowanego – umiejętnie stosuje folię NRC 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia bezpieczeństwo miejsca wypadku – udrażnia drogi oddechowe (rękoczynem czoło– żuchwa) – sprawdza, czy poszkodowany oddycha – wymienia objawy utraty przytomności – wymienia ogniwa łańcucha przeżycia 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia stan poszkodowanego wg schematu ABC – układa poszkodowanego nieprzytomnego, ale oddychającego, w pozycji bezpiecznej – wymienia główne przyczyny omdlenia – opisuje ogniwa łańcucha przeżycia 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej – zapewnia poszkodowanemu ochronę termiczną – udziela pierwszej pomocy w przypadku omdlenia – charakteryzuje objawy zwiastujące omdlenie 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, kiedy można zastosować odwrócony schemat CAB – potrafi przeprowadzić wywiad SAMPLE
15. Resuscytacja krążeniowo - oddechowa	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia warunki i czynniki zapewniające realizację RKO na wysokim poziomie skuteczności – stosuje środki ochrony osobistej podczas wykonywania RKO 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia algorytm ratowniczy RKO u dorosłych i dzieci – wymienia objawy NZK – zna przyczyny NZK 	<ul style="list-style-type: none"> – definiuje pojęcie „resuscytacja krążeniowo oddechowa” – przedstawia zalety zastosowania AED w akcji ratowniczej – wymienia prawdopodobne miejsca usytuowania AED w bliskiej okolicy 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje znaczenie RKO w akcji ratowniczej – opisuje działanie i obsługę automatycznego defibrylatora zewnętrznego – wykorzystuje AED w praktyce 	<ul style="list-style-type: none"> – wykonuje pełen cykl RKO na manekinie dorosłego i niemowlęcia (samodzielnie i w parze)

<p>16. Apteczka pierwszej pomocy</p>	<p>– omawia przeznaczenie i podstawowe typy apteczek pierwszej pomocy</p>	<p>– wylicza przedmioty wchodzące w skład apteczki pierwszej pomocy:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● samochodowej ● turystycznej ● domowej 	<p>– proponuje improwizowane środki opatrunkowe, zależnie od rodzaju zranienia</p>	<p>– opisuje zasady doboru składników apteczki pierwszej pomocy</p>	<p>– opisuje zasady przechowywania składników apteczki pierwszej pomocy</p>
<p>17. Tamowanie krwotoków</p>	<p>– stosuje rękawiczki ochronne podczas opatrywania ran – bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne</p>	<p>– wyjaśnia pojęcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● rana, ● krwotok, ● opatrunek uciskowy, ● opatrunek osłaniający 	<p>– wymienia rodzaje krwotoków i charakteryzuje je – wykonuje w obrębie kończyny opatrunki uciskowe i osłaniające – wie kiedy może zastosować opaskę uciskową – opisuje schemat udzielania pierwszej pomocy przy krwotokach – opisuje zasady zachowania się w sytuacji zagrożenia przy użyciu broni konwencjonalnej (uciekaj, schowaj się, walcz)</p>	<p>– wykonuje opatrunek zależnie od miejsca zranienia (inne niż kończyna) – demonstruje sposób tamowania krwotoku z nosa – wykonuje opatrunek z ciałem obcym w ranie – zakłada opaskę uciskową</p>	<p>- wskazuje różnice między krwotokiem tętniczym a żylnym</p>

<p>18. Złamania i zwichnięcia</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zakłada temblak – podaje przykłady zapobiegania urazom w domu, w pracy, podczas rekreacji i w sporcie 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia zasady postępowania w przypadku podejrzenia urazów kręgosłupa – omawia typowe objawy złamań, zwichnięć i skręceń 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: złamanie, zwichnięcie, skręcenie – opisuje najczęstsze okoliczności urazów kręgosłupa – opisuje rodzaje złamań 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia i stosuje zasady doraźnego unieruchomienia kości i stawów 	<ul style="list-style-type: none"> – udziela pomocy poszkodowanemu w przypadku złamań, zwichnięć i skręceń (ćwiczenia praktyczne)
<p>19. Oparzenia i odmrożenia</p>	<ul style="list-style-type: none"> – demonstruje sposób schładzania oparzonej kończyny 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia zasady postępowania ratowniczego w przypadkach: <ul style="list-style-type: none"> ● oparzeń termicznych – omawia sposób postępowania w przypadku zapalenia oleju w kuchni 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: oparzenie, udar słoneczny, udar cieplny, odmrożenie, wychłodzenie – omawia zasady postępowania ratowniczego w przypadkach: <ul style="list-style-type: none"> ● oparzeń termicznych ● oparzeń środkami chemicznymi ● wychłodzenia organizmu i odmrożeń 	<ul style="list-style-type: none"> – proponuje skuteczne sposoby zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci – wymienia czynniki sprzyjające wychłodzeniu 	<ul style="list-style-type: none"> - omawia stopnie oparzeń i odmrożeń i potrafi je scharakteryzować - charakteryzuje sposób oceny rozległości oparzeń u dorosłego i dziecka
<p>20. Inne groźne przypadki</p>	<ul style="list-style-type: none"> – omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa ratownika w wypadkach: <ul style="list-style-type: none"> ● zadławienia ● zawału serca ● udaru mózgu ● napadu padaczkowego ● ciała obcego w oku ● zatrucia 	<ul style="list-style-type: none"> - wie jakie są przyczyny: <ul style="list-style-type: none"> ● zadławienia ● zawału serca ● udaru mózgu ● napadu padaczkowego ● ciała obcego w oku ● zatrucia ● tonięcia ● porażenia prądem ● ukąszenia 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia objawy w przypadkach: <ul style="list-style-type: none"> ● zadławienia ● zawału serca ● udaru mózgu ● napadu padaczkowego ● ciała obcego w oku ● zatrucia ● tonięcia ● porażenia prądem ● ukąszenia 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia i stosuje w praktyce sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach: <ul style="list-style-type: none"> ● zadławienia ● zawału serca ● udaru mózgu ● napadu padaczkowego ● ciała obcego w oku 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci

	<ul style="list-style-type: none"> ●tonięcia ●porażenia prądem ●ukąszenia ●użądlenia 	<ul style="list-style-type: none"> ●użądlenia 	<ul style="list-style-type: none"> ● użądlenia 	<ul style="list-style-type: none"> ● zatrucia ● tonięcia ● porażenia prądem ● ukąszenia ● użądlenia <p>– omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia</p> <p>- wykonuje na manekinie rękoczynny ratunkowe w przypadku zadławienia</p>	
IV. KSZTAŁCENIE POSTAW OBRONNYCH					
21. Terenoznawstwo	– wyznacza kierunki stron świata przy pomocy GPS	– określa przybliżoną odległość przebytej drogi na podstawie parokroków lub upływającego czasu marszu – umie zorientować mapę i wskazać na niej własne miejsce stania	– wyznacza kierunki stron świata przy pomocy kompasu/ busoli	- orientuje się w terenie według: położenia Słońca, Gwiazdy Polarnej, charakterystycznych przedmiotów terenowych (natura/ budowlę)	- umie zaplanować i obliczyć drogę marszu (czas, odległość)
22. Cyberbezpieczeństwo w wymiarze wojskowym	- wyjaśnia znaczenie pojęcia cyberbezpieczeństwa	- proponuje efektywne sposoby zapobiegania atakom na cyberbezpieczeństwo i minimalizacji ich skutków	- wymienia główne zagrożenia dla cyberbezpieczeństwa - opisuje przykłady ataków na cyberbezpieczeństwo	- opisuje miejsce cyberbezpieczeństwa w w systemie bezpieczeństwa państwa	- opisuje zadania Wojsk Obrony Cyberprzestrzeni

<p>23. Przygotowanie do szkolenia strzeleckiego</p>	<p>- wyjaśnia zasady efektywnego posługiwania się bronią strzelecką - zasada BLOS (broń/ lufa/ otoczenie/ spust)</p>	<p>- identyfikuje podstawowe części składowe broni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • krótkiej – pistolet/ rewolwer • długiej - karabin • śrutowej – strzelba 	<p>- opisuje zasady zrywania podstawowych rodzajów przyrządów celowniczych (otwarte, zamknięte, optyczne)</p>	<p>- opisuje ułożenie ciała w podstawowych postawach strzeleckich (zależnie od dyscypliny i konkurencji)</p>	<p>- wylicza zasady bezpiecznego posługiwania się bronią strzelecką (odpięcie magazynka, brak kontaktu ze spustem, przeładowanie, lufa skierowana w bezpieczne miejsce, strzał kontrolny, wskaźnik bezpieczeństwa, pudełko – futerał transportowy lub kabura) - prawidłowo składa się do strzału, reguluje oddech i ściąga język spustowy</p>
---	--	---	---	--	---

Kryteria oceniania zostały opracowane na podstawie programu nauczania edukacji dla bezpieczeństwa Nowa Era dla kl. VIII .